

23.38x29.89	1/5	עמוד 28	הארץ - מוסף הארץ	25/10/2024	91949345-4
בנימין זאב הרצל - בהקשר לציונו - 80790					

קואטס. "לקורבנות של דיכוי היסטורי
קשה לקבל שהם הפכו למדכאים בעצמם"
צילום: Elias Williams / for The Washington Post / Getty Images

14.78x25.45	2/5	עמוד 29	הארץ - מוסף הארץ	25/10/2024	91949344-3
בנימין זאב הרצל - בהקשר לציונו - 80790					

"אין הבדל בין הכיבוש לבין ימי העבדות באמריקה"

העיתונאי והסופר טאָנהסי קואטס,
מהאינטלקטואלים הבולטים במאבק לשוויון
גזעי בארה"ב, ביקר בישראל ובשטחים.
זה רק שיכנע אותו עוד יותר שהסכסוך בכלל
לא מסובך. לפחות לא מבחינה מוסרית. ראיון

בן סמואלס

קואטס – עיתונאי, בלוגר, קומיקסאי וסופר
— הוא אחד האינטלקטואלים הבולטים כיום
במאבק על זכויות אדם ושוויון גזעי בארה"ב.
ספרו "בין העולם ובינינו", שעוסק ביחס של החב-
רה האמריקאית לקהילה השחורה, פורסם

|| שום דבר ממה שקראתי לפני כן לא הכין
אותי למה שראיתי בחברון", אומר טאָנהסי
קואטס. "כשאתה רואה את זה, אתה לא יכול
להתעלם. אתה מבין שמדובר במבנה כוח משחית
שאנשים חיים בתוכו יום-יום".

21.27x28.06	3/5	עמוד 32	הארץ - מוסף הארץ	25/10/2024	91949347-6
בנימין זאב הרצל - בהקשר לציונו - 80790					

קואטס במחסום בגדה. "אמא שלי יודעת שזה פסול, אשתי יודעת שזה פסול"

קואטס אומר כי 7 באוקטובר מזכיר לו סיפור של עבד בוורג'יניה. "הוא עבר את הדברים הכי גרועים שיכולים להיות. לא היה לו שום מוצא. הוא פתח במרד והרג כל מי שנקרה בדרכו: גברים, נשים, תינוקות נשחטו בעריסתם. חשבתי על זה הרבה, האם מצבך מצדיק שחיטת תינוקות בעריסתם? והמסקנה שלי היא: לא"

אין להם אפילו שליטה על המים שלהם – מהאקוויפר ועד הגשם שיורד מהשמים. הם לא יכולים ללכת בדרכים מסוימות. הם לא יכולים לגור במקומות מסוימים."

קואטס הגיע למזרח התיכון בהזמנת פסטיבל פלסטין לספרות (PalFest), שאירח אותו במשך חמישה ימים. משם הוא טס לתל אביב, נסע למזרח ירושלים וביקר בעיר העתיקה. לאחר מכן נסע לחיפה ולוד, ולרמאללה. "הרחש השקט של האלימות היה בכל מקום", הוא אומר. "יש תחרושה שזה יכול לקרות בכל רגע. אנשים באמת לא רוצים לחיות ככה אם יש להם ברירה."

חלקו השני של המסע אורגן על ידי "שוכרים שתיקה" וכלל כמה מהאתרים שמהם נעקרו פלסטינים בעקבות פעולות של המדינה ומתנחלים

הרחש של האלימות

כשקואטס טוען שמצבם של הפלסטינים החיים תחת כיבוש ישראלי אינו שונה מעוולות היסטוריות אחרות, הוא נשען על ההיסטוריה הפרטית שלו ועל הנושא שקשה לטעון שהוא אינו "קול סמכותי" לגביו: גזענות והיותו "בן לחוקי ההפרדה הגזעית. בן לעבודות. מי שהוריו נולדו לתוך חברה דרמטית, עם רחובות שהם לא יכלו לעבור בהם, וברויות שהם לא יכלו לשותות מהן, ומקומות שהם לא יכלו לחיות בהם. היו פריבילגיות שלא היו להם, והיו זכויות הצב"עה שלא היו להם."

זה מה שראית בגדה המערבית? "כן. פגשתי אנשים שאין להם סמכות לבחור את המנהיגים שלהם, וככה הם חיים מאז 1967.

ב-2015 וויכה אותו בפרס הספר הלאומי (ראה אור בעברית בהוצאת הקיבוץ המאוחד, בתרגומה של זהר אלמקיים). הוא אומר את הדברים לאחר שביקר במזרח ירושלים ובגדה המערבית ואחרי צאת ספרו "המסר", אסופה של ארבעה מאמרים המתארים את ביקוריו בישראל, בדקה, בסנגל ובקורליינה הדרומית.

עבור קואטס החיבור בין הדיכוי הגזעי בארה"ב לבין המצב בישראל הוא ברור ועמוק. לא מדובר רק בהשוואה טכנית או פוליטית, אלא במאבק עקרוני נגד דיכוי, בכל צורה שלו. "השא"ל"ה היא לא רק מה נכון לעכשיו, אלא איך נראית היסטוריה של אי צדק", הוא מסביר. "הכיבוש הישראלי הוא חלק מהנרטיב העולמי של אלימות של מדינה ודיכוי, בדיוק כמו העבודות באמריקה וכמו האפרטהייד בדרום אפריקה."

ההבנה הזאת, אומר קואטס, לא מגיעה מתוך קריאת מחקרים או לימודים אקדמיים. היא תורדה של מפגש אישי בלתי אמצעי עם המציאות – בדיוק כמו שקרה לו כשתיעד את האלימות המשטרתית בארה"ב וכמו הביקור שלו בחברון. "זה לא יכול להימשך כך", הוא אומר, "המאבק הוא אותו מאבק".

לפני שביקר בישראל הידע של קואטס על הסכסוך ושורשיו הגיע בעיקר מקריאת מחקר ריהם של היסטוריונים כמו טוני ג'אדט וטימותי סניידה. כהכנה לכתבת ספרו הוא הוסיף לספר רייתו ספרים כגון "רקוויאם גרמני" מאת עמוס אילון, "תולדות הציונות" מאת זאב וולטר לקויר, "קורבנות" של בני מוריס ו"The Hundred Years' War on Palestine" של רשיד חאלידי. "לא הייתי עדיין במקומות המדוברים, אז זה היה מופשט מאוד עבורי", הוא מספר.

לאחר הביקור החל, לדבריו, "להעמיק הרבה יותר" והקדיש את זמנו לקריאת "מסמכי היסוד המקוריים של הציונות: הרצל, ז'בוטינסקי, משה הס – אנשים כאלה. וזה היה מרענן. אז היה תהליך ארוך של לימוד הנושא.

"כן, אבל לא הייתי צריך לקרוא שום דבר מזה כדי להיזרק באמצע חברון ולהבין שזה לא צודק", הוא אומר ומספר שראה כיצד פלסטינים חווים לא פעם התנכלויות מצד מתנחלים, וחיים תחת אמצעי ביטחון קפדניים המגבילים את תנועתם.

לדבריו, הסכסוך הישראלי-הפלסטיני אינו מסובך כפי שטוענים רבים. "אני לא רוצה להגיד שמוסר זה דבר פשוט", הוא אומר, "אבל לכולנו יש עקרונות שאנחנו עומדים עליהם."

לטענתו, אי אפשר לראות את יחסה של ישראל לפלסטינים כדבר כה מורכב עד שהוא עומד מעל העקרונות המוסריים האלה. "אני לא צריך שבני מוריס יידע שזה פסול, אני לא צריך שרשיד חאלידי יידע שזה פסול", הוא אומר. "אמא שלי יודעת שזה פסול; אשתי יודעת שזה פסול. אם אתה צריך ספר היסטוריה של 600 עמודים שייספר לך את זה, אין פה הרבה מקום לניהול שיחה. זה לא בסיס לטיעון מוסרי."

ובכל זאת, הרבה מהביקורת על ספרך סובבת סביב הטענה שאתה לא "קול סמכותי" בנושא. "אני לא מנסה להיות הקול הסמכותי. אין לי שום כוונה להיות הקול הסמכותי. אם בכלל, מה שאני מקווה לעשות, ומה שאני מנסה לקדם, זה שיהיו יותר פלסטינים שהם קולות סמכותיים."

20.84x27.28	4/5	עמוד 33	הארץ - מוסף הארץ	25/10/2024	91949346-5
בנימין זאב הרצל - בהקשר לציונו - 80790					

פלטסטני. לדבריו, יש "חובה לעבור את השל-טים האלה".

מעבר לבעיה שלו עם ההפרדה הפיזית, הוא מציין גם את "הרטוריקה והשיח הביטחוני של 'הם רוצים להרוג אותנו'. אני מבין מאיפה זה בא, במיוחד כשמסתכלים על 2,000 שנות רדי-פה. זה אמיתי. זו לא פנטזיה, וזה התחיל הרבה לפני השואה. כשמדובר בביטחון של הקהילה שלכם, זה לא מיתוס. אני מבין את זה".

אז איך אפשר לצפות ממישהו פשוט "לעבור את השלטים האלה"?

"השאלה שהייתי שואל היא: האם אי פעם תוכלו להשיג ביטחון אמיתי באמצעות נשק? האם אי פעם תוכלו להשיג ביטחון אמיתי באמצעות אלימות קשה כלפי אנשים וילדיהם? האם אתם באמת בטוחים? האם הנשמה שלכם בטוחה? האם אתם באמת מרגישים מוגנים? לפע-מים, אחרי שהיית קורבן, קשה לך מאוד לתפוס את עצמך כמישהו שיש לו את הכוח להחיל די-כוי על אנשים אחרים. אני אומר את זה מנקודת מבט שחורה; אני לא אומר שזה חטא יהודי דווקא. בני האדם שהיו קורבנות של דיכוי היס-טורי ונוראי מתקשים מאוד להשלים עם העובדה

מצד תומכי ישראל. אלה טוענים כי ניתוחו האינטלקטואליים יתר על המידה מעניקים הצד-קה למתקפה, גם אם לא הצדקה מכוונת. עם זאת, בראיון שלנו קואטס מתעקש שאינו מנסה לדבר בשם הרציונל הפלטסטיני.

"אני מקווה שיותר פלטסטינים יוכלו לדבר בעד עצמם. אלה רק דעותי האישיות, של טא-נהסי. אני לא רוצה לאבד את האנושיות. אני משתמש במילים החריפות ביותר ביחס לאפר-טהייד, לפרויקט הציוני, להפרדה, לקולו-ניאליזם. לעזאזל עם זה. אני עושה את זה", הוא אומר. "באמת שאין לי מה לומר בעד הרג. אין לי מה לומר בעד הרג".

עם זאת, קואטס מצר על כך שהאמריקאים לא התעניינו בעזה לפני 7 באוקטובר ולא "בחנו את האחריות שלנו בהחזקת הכלא הפתוח". לד-בריו, "הלוואי שאנשים היו יודעים על הגבלות התנועה. הלוואי שאנשים היו מבינים מה זה אומר שאין גישה למים נקיים. הפוליטיקה שלי אומרת שבכל פעם שאני רואה טבח של 1,000 איש – ובוודאי את הפוגרום הגדול ביותר מאז השואה – אני חייב לגנות את זה", הוא אומר. "באותה מידה, הלוואי שהיינו יכולים להרחיב

אלימים, וכן מפגשים עם פעילי שמאל ישראלים. "כשאתה נולד לתוך מערכת ויש לך את היתרו-נות, קשה להגיע למקום שבו אתה יכול להגיד, 'בעצם זה לא צודק'. זה ממש קשה", אומר קואטס. דוגמה לכך היא פגישתו עם פעיל השמאל פרופ' אבנר וישניצר, שסיפר לקואטס על נעוריו בקיבוץ קבוצת שילה, שם גר בבית שהיה שייך לערבים. "זה נשמע כמו סיפור אימה, לשחק ליד הבית ולא להבין שהבית שייך למשפחה שגור-שה ב-1948", אומר קואטס. "אני מבקש מאנשים לעשות דבר לא פשוט. אין תקדים היסטורי לאנ-שים בעלי כוח שמכירים בכוחם ומבקשים מרצו-נם לשנות את המצב הקיים. זה פשוט לא קרה בעבר. זו בקשה ענקית, אבל זו בקשה צודקת".

קואטס ביקר כאן חמישה חודשים לפני מתק-פת חמאס ב-7 באוקטובר, והספר יצא לאור מעט לפני ציון השנה למתקפה. קואטס אומר שהאירועים הזכירו לו את סיפורו של נאט טרנה "הוא היה עבד בוויגיניה בשנות ה-30 של המאה ה-19, עבר את הדברים הכי גרועים שיכו-לים להיות. לא היה לו שום מוצא, והוא פתח במרד. במרד הזה הם הרגו את כל מי שנקרה בד-רכם. הם הרגו גברים, הרגו נשים, שחטו תינו-רות בעריסתם", הוא אומר. "וחשבתי על זה הרבה: האם מצבך מצדיק שחיתת תינוקות בע-ריסתם? והמסקנה שלי היא: לא".

קואטס מספר שמאז צאת הספר החדש הוא אינו חש בטוח ואף נאלץ לנקוט אמצעי זהירות ולהשתמש באבטחה פרטית. דברים שהוא אומר בראיונות לרגל צאת הספר מעוררים לא פעם סערה. ביקורת שקואטס נתקל בה לאחרונה מא-שימה אותו בהתעלמות מקורבנות יהודים, במיוחד לאחר שציין לטובה את הפיצויים ששולמו לישראל לאחר השואה במאמרו פורץ הדרך מ-2014 The Case for Reparations ("בעד הפיצויים").

טוני דוקופיל, מנחה CBS Mornings, למ-של, אמר שספרו של קואטס משקף עמדות קי-צוניות ואינו מוכיר את ההתקפות על ישראל. "בניו יורק טיימס" תהה עזרא קליין מדוע לא טרח קואטס להיפגש עם ישראלים שאינם חלק מ"שוברים שתיקה". ביקורת ב"אטלנטיק", שם כתב קואטס במשך שנים, האשימה אותו באופן דומה בסירוב "לקיים שיחות עם יהודים שאינם שותפים לדעותיו ואינם מגנים את מדינתם". "אני עיתונאי מקצועי מגיל 20. עכשיו מלאו לי 49", אומר קואטס. "מה שהכותב ב'אטלנטיק' לא מבין זה שהסתובבתי ונחשפתי לדעה הזאת רוב חיי המקצועיים כעיתונאי, כי זו הדעה השל-טת באמריקה. זה לא שמעולם לא נחשפתי לעמ-דות המגנינות על מדינת ישראל ועל הפרויקט הציוני. הן מקיפות אותי מכל עבר. מה שהיה חסר לי, מה שלא שמעתי, זה ביקורת. אני אוהב ומעריך את 'אטלנטיק', אבל הביקורת הזאת מגוחכת. מבקרים אותי על השיחות שלא קיימתי. ומה לגבי השיחות שהמגוון מקיים? כמה כותבים פלטסטינים פירסמו ב'אטלנטיק' בעשר השנים האחרונות? כמה מאמרים פורסמו על פלטסטינים ב'אטלנטיק' בעשר השנים האחרונות אבל לא נכתבו בידי פלטסטינים? אני רק כותב אחז. אני לא מנהל מוסד. זה לא מתפקידי לוודא שאני מפרסם מגוון רחב של דעות".

בימים האחרונים עמדתו של קואטס לגבי אירועי 7 באוקטובר נמצאת גם כמוקד הביקורת

קואטס סופג ביקורת על כך שהוא מטיף מבחוץ, בלי להבין את מורכבות הדברים. לדבריו, "זה גם מה שהדרומיים אמרו לצפוניים בימי המאבק בעבדות. אנחנו חיים עם השחורים ואתם לא. אתם לא מבינים את ההתמודדות איתם". זה תירוץ של מי שלא מוכן להתמודד עם ההשלכות המוסריות של מעשיו"

שהם עצמם יקומו לאחר מכן וייצרו ויפעילו מע-רכת דיכוי משלהם כלפי אחרים. זה קשה מאוד". אחת הנקודות שקואטס חוזר ומעלה בספר ובראיונות היא תחושתו שאנשים מכל קצוות הקשת הפוליטית ומהתקשורת "שיקרו לו" בנו-גע לישראל, בטענה שישראל היא "הדמוקרטיה היחידה במזרח התיכון". הוא סבור שזה מעולם לא היה נכון.

"אתם באמת מרגישים שאתם כנים עם עצמ-כם כשאתם אומרים, 'אנחנו הדמוקרטיה היחידה במזרח התיכון'? הרי יש לכם מערכת של זכויות אורה לישראלים יהודים, וכל השאר נשארים בחוץ? זה דמוקרטי? האם זה החזון של דמוקר-טיה יהודית?" הוא שואל.

לדבריו, הוא חש אשמה של ממש מול המצב בישראל. "נכנסתי לעיר דוד, ואני רואה חותם עם הכתובת 'מקום זה קיים הודות לתמיכת אר-צות הברית של אמריקה'. שמי מופיע על זה. שמי מופיע על זה", הוא אומר. "אולי אני לא מו-מחה למדיניות המס באמריקה. אבל אני בטח חייב שתהיה לי דעה, כי זו המדינה שלי. או כשהשם שלי מופיע על הפצצות שמוטלות והור-גות ילדים, אני חייב שתהיה לי דעה. אי אפשר לומר 'רק תנו לי את הנשק ותסתמו את הפה'. זה לא בסדר, אין בזה שום דבר מוסרי".

מעט את החמלה שלנו". לדעתו של קואטס, חוסר החמלה הזה נחשף במלואו בוועידה הדמוקרטית הלאומית באוגוסט. המפלגה אירחה משפחות של חטופים ישראלים על הבמה, אך לא איפשרה לפלטסטיני-אמריקאי לשאת דברים. "אלוהים, זה מצב כל כך קשה. אומרים לך שאין לך מקום על הבמה בזמן שהם מסתובבים ומתפארים כמה גיוון יש אצלם. והם יריעו לדיק צ'ייני, שעזר להחזיר את העינויים למדינה הזאת, לפני שהם ירשו לך לד-בר", הוא אומר.

בשל היותו דמות שנויה במחלוקת, קל להת-עלם מהנקודות שקואטס מעלה לגבי הסכסוך. בשיחה שקיימנו הוא הודה שלא נשאל אף פעם מה המסר שלו לישראלים. "זו הפעם הראשונה שמישהו שואל אותי את זה. הדבר הראשון שהייתי עושה זה להוציא את עצמי מהמשוואה", אמר והדגיש שהישראלים צריכים "באמת, בא-מת, באמת להקשיב לשכניהם".

פשוט ככל שזה נשמע, קואטס מכיר בקשיים שהסטטוס קוו רווי העימותים מציב. "אני זוכר שהייתי בגדה המערבית וראיתי את השלטים האלה – אני לא זוכר אם זה היה איסור או המ-לצה לאזרחים ישראלים שלא להיכנס לאזורים מסוימים", אמר בהתייחסו לשלטים המזהירים ישראלים מפני כניסה לשטחי A ו-B שבשליטה

20.81x28.45	5/5	עמוד 34	הארץ - מוסף הארץ	25/10/2024	91949348-7
בנימין זאב הרצל - בהקשר לצינון - 80790					

צילום: Brendan McDermid/רויטרס

רייצ'ל וג'ון, הוריו של הרש גולדברג-פולין, בוועידה הדמוקרטית באוגוסט. קואטס כועס על כך שלא איפשרו גם לפלסטיני לשאת דברים

בשטח. כשחור ממסעו הופתע מהפער שבין מה שקרא למה שראה. "כשחורתי התחלתי לספור כמה פעמים ראיתי פלסטינים מדברים על הסכך בטלוויזיה (לפני 7 באוקטובר – ב"ס). בחנתי את שמות הכותבים, ובדקתי כמה פלסטינים באמת כותבים על ישראל או פלסטין בעיתונים

טראמפ לשלטון. זה מה שיחזיר אותי". קואטס מציין מקרה שבו ג'ו ביידן ניסה לייצור קשר עם רופא מקומי במישגן במסגרת ניסיונותיו למשוך בוחרים מאוכזבים. אותו רופא, שאיבד 100 מבני משפחתו בעזה, דחה אותו. "איך אפשר לבקש ממישהו שראה 100 מבני

אף שקואטס אינו מכיר לעומק את המורכבות של הסכסוך הישראלי-פלסטיני, הוא אומר כי הוא מכיר היטב את הניסיונות להשתיק ביקורת באמצעות דחיית ביקורת שמגיעה מבחוץ. "זה מאוד מטריד", הוא מציין. "זה בדיוק מה שהדרומיים אמרו לצפוניים בימי התנועה לזכויות האזרח: 'אתם לא מבינים בזה כלום. אנחנו חיים עם השחורים. אנחנו חיים בסביבתם, אנחנו מכירים אותם ואתם לא. אתם לא מבינים את המורכבות של ההתמודדות איתם'. שמעתי את זה בעבר. זה תירוץ של אנשים שלא רוצים להתמודד עם ההשלכות המוסריות האמיתיות של מה שהם עושים".

"השאלה שהייתי שואל את הישראלים היא: האם אי פעם תוכלו להשיג ביטחון אמיתי באמצעות נשק ואלימות? האם הנשמה שלכם בטוחה? אתם באמת כנים עם עצמכם כשאתם אומרים, 'אנחנו הדמוקרטיה היחידה במזרח התיכון'?"

התגלמות היהירות

בוועידה הדמוקרטית כתב קואטס כתבת פרופיל מעוררת עניין על "התנועה הלאומית הבלתי מחויבת" (Uncommitted National Movement), קבוצה פרו-פלסטינית בתוך המפגז לגה הדמוקרטית, שמנסה לשנות את מדיניות המפלגה כלפי המזרח התיכון. במובנים רבים הכתבה הווי כישרה את תפקידו העתידי כאחד הדוברים הבולטים למען זכויות הפלסטינים.

ובמגוינים", הוא אומר "התשובה היתה ברורה – הקולות האלה נמחקו לגמרי". מתוך תובנות אלו קואטס מצביע על הצעד הראשון והחיוני לדעתו: "לתת כבוד לקולות האנשים" שחיים תחת המערכת. "אי אפשר לפתור את בעיית ההפרדה הגועית בארצות הברית אם יש התעלמות מוחלטת מקולם של השחורים – לא לתת להם לכתוב, להופיע בתקשורת או להשתתף בדיון, לא לתת להם את המיקרופון", הוא אומר. "שם באמת נמצא הפתרון", מסכם קואטס. "הוא נמצא אצל האנשים בשטח".

משפחתו נמחקים להצביע עבור משטר שתמך בו? זו התגלמות היהירות", הוא אומר. "אני לא רוצה שטראמפ יחזור, אבל זו האחריות שלנו", הוא מוסיף. "השאלה היא: מה ייצגנו? מה שייצגנו היה הפצצת ילדים, ענישה קולקטיבית ורצח עם. היינו שותפים לזה". למרות שפשטות ההבחנה בין טוב לרע בסכך סוך ברורה בעיניך, נותרת השאלה: איך פותרים את זה? אם לומר "זה מסובך" זו דרך לברוח משיפוט מוסרי, מהי הדרך לצדק? "אני לא מחויב בתשובה לכך", אומר קואטס. "אני לא יכול לטעון שאתם צריכים פתרון של שתי מדינות, או מדינה דו-לאומית. לעולם לא אתיימר לקבוע זאת". למרות זאת, קואטס מתעקש שהפתרון טמון